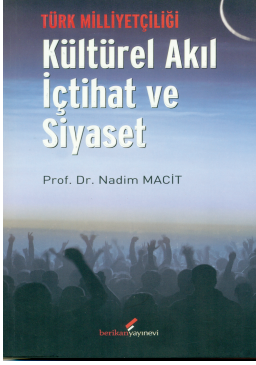

Türk Milliyetçiliğinin Manifestosu

Abdullah Temizkan*

Prof. Dr. Nadim Macit, Türk Milliyetçiliği Kültürel Akıl, İctihat ve Siyaset, Berikan Yayınevi, Ankara 2011., 624 s.

Millet, tarihin sırtında tecessüm etmiş bir olgudur. Milliyetçilik ise bu tarihî vetîreyi tecrübe ederek belli bir kolektif şuur seviyesine ulaşmış toplumların ortak aklıdır. Müphem bir dünya tasavvur eden Postmodern kültür işe değerlerin içini boşaltarak başlamıştır. Rahmetli Erol Güngör, bir toplumun çürüdüğünü "kültürün çekirdeği olan değerlerin içinin boşaltılmış olmasından anlarız" derken galiba bunu kastediyordu. İslâm Medeniyetinin katılaşıp, esnekliğini ve cevvaliyetini yitirmesinin en büyük sebeplerinden birisi ictihat kapısının kapanmasıdır. Türk Sosyal bilimcilerinin disiplinler arası çalışmaları yapmamasının yanı sıra yeterince alan çalışması yapmaması, yeni meseleler karşısında milliyetçilik mefhumunun da benzer

bir katılaşıma maruz kaldığı zehabını uyandırmaktadır.¹

Tam umudumuzun tükendiği sırada milliyetçilik üzerine yeni eserler çıkmaya başladı. Yeni eserler yeni fikir ve yorumları da ihtiva etmelidir. Ancak bu mefhum üzerine söz söylemek çok çetin bir iştir. Çünkü birçok farklı açıdan bakabilecek yeterlilikte olmayı elzem kılmaktadır. Aslında disiplinler arası çalışmadan kastımız da budur. Çünkü bir milletin kolektif bilinç hali o toplumun zihnî, siyasî, hissî, estetik, askerî, dinî, içtimaî ve hukukî v.d. hallerinin bütünüdür. Bütün bu açılardan bakabilecek yeterlilikte olanların altından kalkabileceği ağır bir iştir bu. Öncelikle söz konusu toplumun bütün yönleriyle tarihî tecrübesini bilmeyi gerektirir.

Son yıllarda kendi kültürü ile tarihî köklerini kopartmış ve batılı birkaç Marksist ya da neo-liberal sosyal bilimci ve filozof'un Türkiye distri-bütörlüğünü yapmaktan başka mahareti olmayan zevatın bu mefhum üzerinden yürüttükleri kara propaganda Türk gençliğinin etrafını kara bir duman gibi sarmış, onları rahat nefes alamaz bir hale getirmişti. Onlar, millet ve milliyetçilik mefhumlarını tarihî bağlamından kopartarak, Avrupa'nın özellikle de Fransa'nın sonradan inşa edilen "ulusçuluk" kavramıyla aynı anlamda telakkî ediyorlardı. Tarihî köklerinden koparıldıktan sonra bu mefhumlara istedikleri kostümleri giydirmeleri hiç de zor olmuyor sonra da kendi yarattıkları bu muhayyel mefhumlar üzerinden Türk milletinin değerleri-

* Dr.; Ege Üniversitesi Türk Dünyası Araştırmaları Enstitüsü, Türk Tarihi Anabilim Dalı, taubars@hotmail.com

ne saldırıyor, onların içini boşaltmaya çalışıyorlardı. Bir sonraki aşamada içi boşaltılan kavramların yerine postmodern kültürün tek kullanımlık sanal değerlerini yerleştiriyorlardı. Söz gelimi bizim millî yoğunlaşmamızı sağlayan kavramlardan biri olan tarihî “kızıl elma” mefhumumuzun yerine “dinlerarası diyalog” ve “medeniyetler ittifakı” gibi kavramları yerleştirmeye çalışmaktadırlar. Türk Milliyetçiliğinin tarihin derinlerine kadar uzanan güçlü köklerinden habersiz olanlara bu derinliği hissettirecek, Türk gençliğine yeniden bir ideal gösterecek, onlara yeniden diriliş heyecanını verecek münevverleri heyecanla bekleyen Türk toplumu nihayet beklemek yerine okumak ve anlamak gibi bir ilgiyi bekleyen esaslı bir eserle karşı karşıya...

Nadim Macit’in “Türk Milliyetçiliği, Kültürel Akıl, İctihat ve Siyaset” isimli ve her bakımdan hacimli eserinden söz ediyoruz. Berikan yayınlarından çıkan bu eser 25 yıllık bir akademik birikimin meyvesidir. Sözün başında ifade ettiğimiz disiplinlerarası bir bakış açısıyla kaleme alınmış bu eser günümüz Türk insanının hissedip de adını koymadığı, varlığını hissedip huzursuz olduğu ancak tespit edemediği yahut düşünüp dile getirme imkânı bulamadığı bir çok hususu imrendirici bir bilimsel yetkinlikle ele almaktadır. On bölümden müteşekkil olan bu eseri yazmadan önce yazarın, dinler tarihinden sosyolojiye, felsefeden sosyal antropoloji ve etnolojiye, tarihten hermeneutiğe varıncaya kadar bir çok alanda yıllarını alan muazzam okumalar yaptığını, derin düşüncelere dalıp hemen her detayı defalarca diğer sosyal bilimcilerle tartıştığını

görmek gerekir. Hayalini kurduğumuz ancak Türkiye’de az sayıda tarihçinin sahip olduğu metodolojik yaklaşıma sahip olan yazarın bu eserinin herkesten önce sosyal bilimcilere metodolojik anlamda çok şey kazandıracağını söylemek hiç de abartı olmayacaktır.

Henüz piyasaya çıkmış bu eserin şimdilik muhtevâsından bahsedeceğiz. Zira eser okuyucusuyla buluştuktan sonra uzun felsefî tartışmaların tetikleyicisi olacaktır. Kitabın bölümlerini kısaca tanıttığımız olursak:

I. Bölüm: Diyalogun aynası ve iletişimin vasıtası olan dil’in muhtevâsı üzerine felsefî ve bilimsel yaklaşımlar ele alınarak Milliyetçilik meselesi ele alınırken nasıl bir yaklaşım sergileneceği ortaya konulmaktadır.

II. Bölüm: Toplumlara hayat tecrübesi olan tarihin milletlerin köklerini, geleneği ve nihayet milletin sosyal bir olgu olarak ortaya çıkışını tarihî, sosyolojik ve etnolojik bir yaklaşımla ortaya konulmaktadır.

III. Bölüm: Zihniyetin ve eylemlerin belirleyicisi olan kültürel akıl; oluşturulmuş akıl, oluşturucu akıl ve amelî akıl parantezlerinde ele alarak eylemin ortaya çıkışında fikrin, ictihatın ve iletişimin rolü felsefî bir yetkinlikle tartışılmaktadır.

IV. Bölüm: Bu bölümde Türk kültürünün siyasal alandaki bir tecessüsü olan siyasî aklın gelenekleri ve hedefleri ele alınmıştır. Buhran zamanlarında siyasal ve fikrî anlamda tezahür eden ıslah ve ihya girişimleri, Tanzimat Fermanı gibi sosyal dönüştürmeyi hedef alan siyasi belgeler ışığında ele alınırken günümüze kadar derinden yaşadığımız batılılaşma sürecinin bir sonucu olan kültürel şizofreni ve bu sürecin orta-

ya çıkardığı siyasî algının değişimi tarihî veriler ışığında sosyolojik ve felsefî bir analize tabi tutulmuştur.

V. Bölüm: Eğer moderniteyi aydınlatma ile başlatacak olursak bu süreçte Batı ile hem mücadele edip hem de onu taklit eden bir organizma olan Osmanlı Devleti'nin çatısı altındaki çok milletli ve çok dinli bir sosyal yapı içerisinde İmparatorluğu kurtarma projesinden, Millî bir kültür olarak var olma mücadelesine uzanan fikir tartışmaları içerisinde Milliyetçiliğin konumu ele alınmıştır. İslamcılık, Osmanlıcılık, Batıcılık gibi akımlara rağmen kendisini sosyal ve siyasî bir realite olarak dayatan Türkçülük ve Türk milliyetçiliğinin sahip olduğu bu güç incelenmiştir.

VI. Bölüm: Türklerin tarihî süreç içerisinde benimsedikleri inanç sistemlerinin onların dış dünyaya karşı takındıkları tavır ve tutumlar da nasıl belirleyici bir role sahip olduğu dinler tarihi, din sosyolojisi, tarih ve teoloji bilimleri ışığında tartışılmaktadır.

VII. Bölüm: Modernite ve yabancı kültürlerle etkileşimin kaçınılmaz sonucu olan değişime karşı Türk toplumunun geliştirdiği muhafazakar tavrın fikrî temelleri ve bu tavrın siyasal, kültürel yansımalarının yeni bir insan ve iktidar tipi yaratırken kullandıkları siyasal dilin oluşum süreci tartışılmaktadır.

VIII. Bölüm: Bu bölümde adeta Türk Milliyetçiliğinin içinin postmodern çağda nasıl ve ne ile doldurulması gerektiği üzerinde durulmuştur. Öncelikle içinde yaşanan dünyayı algılamak ve anlamak için bir kültür felsefesine sahip olunması gerektiği vurgulanmaktadır. Türklerin tarihî süreç içerisinde tecrübe ederek inşa ettiği kültürel aklın Mil-

liyet ve İslamiyet üzerine oturduğu tarihî ve sosyolojik verilerle vurgulanmaktadır.

IX. Bölüm: Tarih milletlerin hafızasıdır. Kimliğin inşasında bu hafıza inşâ edici bir rol oynar. Ancak içinde yaşadığımız dünya Liberal düşüncenin bütün dünyayı bir Pazar gibi algılayarak tek tip bir tüketici insan kurgusunun Millî kültürleri ve kimlikleri yıpratması insanlara özgürlük ambalajı içinde sunulmaktadır. Bizim kültürümüzün ve dünya algımızın temelini oluşturan "adalet" hissinin düzenleyici rolü elinden alınarak toplumun bütün değerlerinin tahrif edildiği tespiti yapılmaktadır. Ancak bütün bu olumsuzluklara rağmen tahrif edilemeyen bazı belirleyiciler vardı; söz gelimi bir milletin tarih boyunca tecrübeyle edindiği siyasi akıl ve onun karar alma dinamikleri bu cümledendir. Türk milletinin siyasî aklının artık Türk demokrasisinin teminatı olduğu için yabancı reçetelerden medet ummak yerine kendi yöntemlerimizi geliştirmemiz önerilmektedir. Sonuç olarak Türk toplumunun problemlerinin çözümünü kendi siyasî aklı ile çözebileceği iddiası ciddî delillerle analitik bir şekilde tartışılmaktadır.

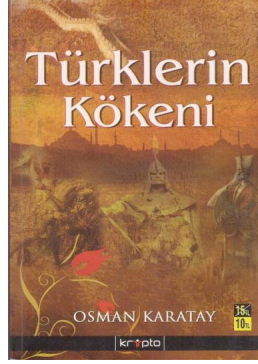
X. Bölüm: Son bölümde ise Beşerî varoluşun bir gerçekliği olarak Milliyetçilik fikrinin bütün aksi görüşlere rağmen her fırsatta kendini bütün çıplaklığıyla göstermesi realitesinden hareketle İçinde yaşanan çağın gerçekleri de dikkate alınarak Türk milliyetçiliğinin yeniden nasıl kurgulanabileceği ve zaten zımnında mündemiç olan o müdahaleci dinamik yapısının nasıl kullanılabilceği tartışılmaktadır.

Türkiye'deki milliyetçilik tartışmalarına bir seviye ve yeni bir soluk

getireceğini umduğumuz bu eser 624 sayfa olup eserin sonunda bir de dizin bulunmaktadır. Kitap kapağı karton olup kapak kompozisyonu da son derece kaliteli bir grafik çalışmasının ürünüdür.

Türklerin Kökeni

Özer Küpeli

Osman Karatay, *Türklerin Kökeni*,
Kripto Kitaplar, Ankara 2011, 270
sayfa.

Daha çocuk yaşlardan itibaren ilgisi-
ni çeken Türk tarihinin en eski çağ-
ları hakkında şimdiye dek yazıla
gelmiş, ama konunun uzmanlarının
birbirinden almak dışında pek de
tenkide yaklaşmadığı bilgilere her
daim şüpheyle yaklaşan Osman Ka-
ratay, Türk tarihinin eski dönemle-
rine dair kendi araştırmaları sonucu
elde ettiği tespitleri daha önce *Hırvat
Ulusunun Oluşumu* (2000), *İran ile
Turan. Hayali Milletler Çağında Av-
rasya ve Ortadoğu* (2003), *Bey ile Bü-
yücü: Avrasya'da Tanrı, Hükümdar,
Devlet ve İktisat Hak-kında Dilin
Söyledikleri* (2006) başlıklı kitap-
larında paylaşmıştı. Kitaplarının,
makalelerinin ve diğer araştırmala-
rının içeriğinden de anlaşılacağı

· Dr., Ege Üniversitesi - Bornova / İzmir,
okupeli@gmail.com